

SOTSIAALMINISTEERIUM

Tervishoiuteenuse osutaja kohustusliku vastutuskindlustuse seadus (TOKVS) ja kaasnevad õigusmuudatused

Heli Paluste

Tervisesüsteemi arendamise osakond

Tervishoiuteenuse osutaja kohustusliku vastutuskindlustuse seadus (TOKVS ehk patsiendikindlustus) ja kaasnevad seaduste muudatused

- **TOKVS** (*tervishoiuteenuse osutajaja kohustuslik vastutuskindlustus välditava kahju hüvitamiseks patsiendile, mis on tekkinud tervishoiuteenuse osutamise käigus*);
- **Tervishoiuteenuste korraldamise seaduse muutmine** (*patsiendiohutuse süsteemi kaasajastamine*);
- **Võlaõigusseaduse ja KrMS muutmine** (*mitte-süüdistava/karistava kultuuri loomine: TTO vastutuse regulatsiooni kaasajastamine, täiendav alus kriminaalmenetluse lõpetamiseks*).
- **Muude seaduste muutmine** (*RaVS, kindlustustegevuse seaduse, EHK seaduse, maksukorralduse seaduse, ravikindlustuse seaduse muutmine*).

TOKVS kohaselt on

**Eestis seaduse jõustumise ajal (1.juulil 2024)
tervishoiuteenuse osutamise tegevusloa alusel
tegutsevatel tervishoiuteenuse osutajatel**

kohustus

sõlmida vastutuskindlustusleping

30 kalendripäeva jooksul

TOKVS

- kohaldatakse Eesti Vabariigis tervishoiuteenuse osutamise käigus, sealhulgas meditsiinilise kaugkonsultatsiooni osutamise käigus, tekkinud kahju hüvitamisele kindlustusandja poolt, kui tervishoiuteenuse osutamise tagajärjel on patsiendil tekkinud kehavigastus või tervisekahjustus või patsient sureb.
- TTO on kohustatud tagama, et tegevusloa kehtivuse ja tervishoiuteenuse osutamise ajal oleks igal ajahetkel tema tegevus kaetud vastutuskindlustuslepingu järgse kindlustuskaitsega, kui seaduses ei ole sätestatud teisiti.

TOKV leping

- Kindlustusandja on kohustatud vastavalt VÕS §-le 520 sõlmima vastutuskindlustuslepingu või muutma olemasolevat vastutuskindlustuslepingut TTOga... kellel on kehtiv tegevusluba või ...kes taotleb Terviseametilt tegevusloa muutmist või uue tegevusloa väljastamist
- Vastutuskindlustuslepingut on õigus sõlmida kindlustusandjal, kellel on õigus kindlustada Eestis asuvat kindlustusriski. Kui välisriigi kindlustusandja tegutseb Eestis, siis peab ta määrama kontaktisiku, kelle poole on TTOl ja õigustatud isikul võimalik pöörduda eesti keeles ja Eestis asuvas kontaktpunktis.
- Vastutuskindlustuslepingu võib sõlmida kuni üheks aastaks.

TOKVS alusel hüvitatakse kahju, mis on tekkinud järgmise asjaolu tagajärjel:

- 1) diagnoosimise, ravi või muu samalaadse toimingu tegemine või selle tegemata jätmine, eeldusel et tervishoiuteenuse osutamisel tavaliselt oodatava hoolsusega arstiteaduse üldisel tasemel oleks kahju tõenäoliselt välditud;
- 2) diagnoosimise, ravi või muu samalaadse toimingu käigus saadud nakkus, eeldusel et tervishoiuteenuse osutamisel tavaliselt oodatava hoolsusega arstiteaduse üldisel tasemel oleks kahju tõenäoliselt välditud;
- 3) TTO poolt patsiendi transportimisel tekkinud vigastus või kahjustus;
- 4) diagnoosimise, ravi või muu samalaadse toimingu käigus kasutatud seadme rike, mille eest tervishoiuteenuse osutaja vastutab võlaõigusseaduse § 770 lõike 2 alusel;
- 5) tervishoiuteenuse osutamise käigus tervishoiuteenuse osutaja poolt patsiendile manustatud vale ravim, ravimiannus või tervishoiuteenuse osutaja tegevusest või tegevusetusest kõlbmatuks muutunud ravim või ravimi muu väär kasutamine;
- 6) tervishoiuteenuse osutaja dokumenteerimiskohustuse rikkumine;
- 7) TTO korraldusliku kohustuse rikkumine sellise tervishoiuteenuse osutamisel, mis on otseselt seotud diagnoosimise, ravi või muu samalaadse toimingu tegemise või tegemata jätmisega.

Kahju hüvitamine

- Kindlustusjuhtumi toimumise korral võib õigustatud isik nõuda kahju hüvitamist kindlustusandjalt, kes on sõlminud tervishoiuteenuse osutajaga vastutuskindlustuslepingu. Vastutuskindlustuslepingus sätestatud tervishoiuteenuse osutaja omavastutuse kohaldamise korral hüvitab kindlustusandja õigustatud isikule kahju omavastutust rakendamata.

Piirsummad

- (1) Kindlustussumma on õigustatud isiku kohta 100 000 eurot ja kindlustusjuhtumi kohta 300 000 eurot.
- (2) Mittevaralise kahju kindlustussumma on õigustatud isiku kohta 30 000 eurot ja kindlustusjuhtumi kohta 100 000 eurot. Patsiendi tervise kahjustamise ja kehavigastuse tekitamise korral rakendatavad kindlustussummad on sätestatud käesoleva seaduse § 19 lõikes 3. Mittevaralise kahju hüvitis loetakse käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud kindlustussumma hulka.

Vaidluste lahendamine

- Vastutuskindlustuse lepituskomisjon on Terviseameti juures alaliselt tegutsev kohtueelne sõltumatu vastutuskindlustuse vaidluste lahendamise 5-liikmeline organ, kes lähtub oma tegevuses lepitusseadusest ja lahendab patsiendi või muu TOKVS §-s 9 nimetatud õigustatud isiku poolt kindlustusandja otsuse vaidlustamiseks esitatud kaebust.
- TKE (tervishoiuteenuse kvaliteedi ekspertkomisjon) lõpetab kaebuste vastu võtmise 1.juulil 2024.a.

POJU dekriminaliseerimine

Kriminaalmenetluse seadustikus tehakse järgmised muudatused:

2) seadustikku täiendatakse §-ga 205³ järgmises sõnastuses:

”§ 205³. Kriminaalmenetluse lõpetamine tervishoiuteenuse osutamise korral

(1) Lisaks käesoleva seadustiku §-s 202 sätestatud alusele võib Riigiprokuratuuri määrusega lõpetada kriminaalmenetluse tervishoiuteenuse osutamise käigus ettevaatamatusest patsiendi surma või raske tervisekahjustuse põhjustanud tervishoiutöötaja suhtes, kui samal ajal on täidetud järgmised kriteeriumid:

1) tervishoiutöötaja on viivitamata esitanud teate patsiendiohutusjuhtumi kohta tervishoiuteenuse osutajale ja Terviseameti peetavale patsiendiohutuse andmekogule, kui see on ette nähtud tervishoiuteenuste korraldamise seaduses;

2) tervishoiutöötaja on tegutsenud registreeritud kutse või eriala piirides;

3) tervishoiutöötaja ei ole põhjustanud ettevaatamatusest patsiendi surma või rasket tervisekahjustust alkoholi, narkootilise või psühhotroopse aine või muu joovastava aine tarvitamisest põhjustatud joobeseisundis.

(2) Kui tervishoiutöötajal ei ole objektiivsetel põhjustel võimalik või otstarbekas esitada teadet patsiendiohutusjuhtumi kohta TTOle ja Terviseameti peetavale patsiendiohutuse andmekogule, võib kriminaalmenetluse käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud alusel ja korras lõpetada ka juhul, kui patsiendiohutusjuhtumi kohta on esitanud teate teine tervishoiutöötaja või tervishoiuteenuse osutaja poolt volitatud kvaliteedi ja ohutuse eest vastutav isik.

Kvaliteedi ja PO mõisted TTKS muudatustes

(1) **Patsiendiohutus** käesoleva seaduse tähenduses on tervishoiuteenuse osutamisega kaasneva välditava tervisekahju riski eesmärgipärane vähendamine. Patsiendiohutuse süsteem hõlmab tegevusi, mis on seotud patsiendiohutusjuhtumite dokumenteerimise, patsiendiohutuse andmekogu pidajale teabe edastamise ning dokumenteeritud ja edastatud teabe alusel patsiendiohutusjuhtumite analüüsi, ennetamise ning juhtumitest õppimisega.

(2) **Patsiendiohutusjuhtum (POJU)** on tervishoiuteenuse osutamisega seotud juhtum, mis oleks võinud põhjustada või põhjustas patsiendile välditava tervisekahju. ...

POJU dokumenteerimine

(4) Tervishoiutöötaja on kohustatud dokumenteerima tervishoiuteenuse osutamisega kaasnenud patsiendihutusjuhtumid, mis oleks võinud põhjustada või põhjustasid patsiendile välditavat tervisekahju. Dokumenteeritud patsiendihutusjuhtumitele ja nende analüüsimisega seotud dokumentatsioonile on lubatud juurdepääs üksnes tervishoiuteenuse osutajale ning uurimist teostavale organile kriminaalmenetluses tõe väljaselgitamise huvides.

(5) Valdkonna eest vastutav minister kehtestab määrusega patsiendihutusjuhtumite dokumenteerimise ja patsiendihutuse andmekogusse andmete esitamise tingimused ja korra,

Tervishoiutöötaja kaitse

(7) Sellise tervishoiutöötaja suhtes, kes on nõuetekohaselt dokumenteerinud patsiendiohutusjuhtumi, millest on teavitatud ka patsiendiohutuse andmekogu pidajat, ei algata korrakaitseorgan esitatud teabe alusel järelevalvemenetlust, samuti ei saa tööandja öelda dokumenteeritud patsiendiohutusjuhtumi alusel töölepingut üles ega teha töölepingu ülesütlemiseks vajalikke ettevalmistavaid toiminguid, välja arvatud järgmistel juhtudel:

- 1) tervishoiutöötaja tegevuses oli tahtluse tunnuseid;
- 2) tervishoiutöötaja põhjustas patsiendiohutusjuhtumi alkoholi, narkootilise või psühhotroopse aine või muu joovastava aine tarvitamisest põhjustatud joobeseisundis;
- 3) tegemist oli tervishoiuteenuse osutamise nõuete või hea kliinilise tava ilmse ja tõsise eiramisega, millega otseselt põhjustati kahju inimese tervisele ja elule.

Patsiendiohutuse andmekogu (POHAK)

§ 57⁵. Patsiendiohutuse andmekogu

(1) Patsiendiohutuse andmekogu peetakse patsiendiohutuse korraldamiseks, patsiendiohutusjuhtumite ennetamiseks ja analüüsimiseks ning juhtumitest õppimiseks, ennetusmeetmete hindamiseks, tervisepoliitika väljatöötamiseks ning statistika ja teadusliku uurimistöö tegemiseks.

(2) Andmekogu peetakse kujul, mis ei võimalda patsiendiohutusjuhtumiga seotud patsiendi ega tervishoiutöötaja isikut otseselt tuvastada.

(3) Andmekogusse kantud andmed on ette nähtud asutusesiseseks kasutamiseks.

(4) Andmeid väljastatakse üksnes seadusega või seaduse alusel antud õigusaktiga ettenähtud ülesannete täitmiseks ning selleks vajalikus mahus andmekogu põhimääruses nimetatud isikutele või andmekogudele.

Patsiendiohutuse andmekogu (POA)

(7) Andmekogus töödeldakse andmeid:

- 1) iga teavitatud patsiendiohutusjuhtumi kohta;
- 2) teavitatud patsiendiohutusjuhtumite analüüsi tulemuste kohta;
- 3) tervishoiuteenuse osutaja poolt sarnaste juhtumite vältimiseks ennetusmeetmete väljatöötamise kohta.

(8) Andmekogu vastutaval töötlejal on kohustus andmeid analüüsida, esitada vähemalt üks kord aastas üldistatud statistikat patsiendiohutusjuhtumite kohta ja teha patsiendiohutuse olukorra parandamiseks tervishoiuteenuse osutajatele, erialaühendustele, õppeasutustele, Sotsiaalministeeriumile ning muudele isikutele ja asutustele ettepanekuid, moodustades selleks vajaduse korral asjatundjate nõukojad.

(9) Andmekogus säilitatakse andmeid 30 aastat. Logisid ja alusandmeid säilitatakse vastavalt põhimääruses sätestatule.

(10) Andmekogu vastutav töötleja on Terviseamet

TOKVS ja TTKS rakendusmäärused

TOKVS:

- Tervishoiuteenuse osutaja kohustusliku vastutuskindlustuse aruandes kindlustusandja poolt esitatavad andmed, esitamise kord ning andmetele juurdepääsu võimaldamine;
- Üldise töövõime vähenemise ulatust ja kindlustusjuhtumist tingitud töövõime vähenemise ulatust väljendavad protsendimäärad ja protsendi määramise kord (analoogne liikluskindlustuse seaduse alusel kehtestatud määrusega);
- Tervisekahjustuse ja kehavigastuse raskusastmete liigitus ja iseloomulikud tunnused;
- Vastutuskindlustuse lepituskomisjoni moodustamise alused ning töökord, sealhulgas liikmete nimetamise ja tasustamise kord.

Tähtaeg 1.juuli 2024

TOKVS ja TTKS rakendusmäärused

TTKS:

- Tervishoiuteenuste kvaliteedi ja patsiendiohutuse tagamise nõuded;
- Patsiendiohutuse andmekogu põhimäärus;
- Patsiendiohutusjuhtumite dokumenteerimise ja patsiendiohutuse andmekogusse andmete esitamise tingimused ja kord.

Tähtaeg: 1.juuli 2024

SOTSIAALMINISTEERIUM

Tänan!

Küsimused?

Heli.Paluste@sm.ee

